

پیش‌نویس
طرح تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی
(در حال تکمیل - ویرایش سیزدهم)
حاوی ارجاعات

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

پنجم دیماه ۱۴۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش نویس

طرح تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی

(در حال تکمیل - ویرایش سیزدهم)

حاوی ارجاعات

کارگروه تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی

پنجم دیماه ۱۴۰۰

© دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی - ۱۴۰۰

پیش‌نویس طرح تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی (در حال تکمیل) - ویرایش
سیزدهم

همه حقوق محفوظ است. بدون مجوز کتبی ناشر نمی‌توان هیچ بخشی از این متن را چاپ یا تولید مجدد کرد یا در هر شکلی یا توسط هر وسیله الکترونیکی، مکانیکی یا دیگر ابزارها که تاکنون شناخته شده و یا در آینده اختراع خواهد شد، از جمله فتوکپی و ضبط یا برای ذخیره در سیستم‌های اطلاعاتی یا بازیابی مورد استفاده قرار داد.

ورود در دومین چهلوازه‌ی انقلاب اسلامی که با آغاز سده‌ی جدید هجری شمسی همزمان شده است، نگاهی نو، آسیب‌شناسانه و روزآمدساز، به مجموعه‌ایی از زیرساخت‌های تمدنی را ضروری می‌سازد. در رأس این مجموعه، مقوله‌ی فرهنگ است. فرهنگ، جهت‌دهنده‌ی همه‌ی اقدام‌های اساسی و زیربنایی جوامع بشری و شتاب‌دهنده یا کندکننده‌ی آن است.

رهبر حکیم انقلاب اسلامی، حکم انتصاب اعضاء شورای عالی

انقلاب فرهنگی، ۱۴۰۰/۰۸/۲۳

فهرست مطالب

مقدمه	۵
۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان قرارگاه فرهنگی کشور	۸
۱-۱. وظایف عملیاتی قرارگاه فرهنگی	۸
۲-۱. الزامات راهبردی	۱۰
۳-۱. عرصه‌های مأموریتی	۱۳
۲. تحول در شورای عالی انقلاب فرهنگی	۱۵
۱-۲. جایگاه و مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی	۱۵
۲-۲. چشم‌انداز	۱۶
۳-۲. اهداف کلان	۱۷
۴-۲. اولویت‌ها	۱۸
۵-۲. وظایف شورای عالی	۱۹
۶-۲. مناسبات و روابط شورای عالی با قوای سه‌گانه و سایر نهادها	۲۸
۷-۲. ساختار و ارکان شورای عالی	۳۱
۸-۲. ترکیب اعضای حقوقی	۳۲
۹-۲. دستورات شورای عالی	۳۳
۳. تحول دبیرخانه شورای عالی	۳۴
۱-۳. وظایف دبیرخانه شورا	۳۴
۱-۱-۳. رصد و پایش	۳۴
۲-۱-۳. اجرایی‌سازی، نظارت و ارزیابی	۳۵
۳-۱-۳. تعامل با شبکه‌های مردمی و نخبگانی و گفتمان‌سازی	۳۶
۲-۳. ساختار دبیرخانه	۳۷
۴. الگوی پیاده‌سازی و استقرار طرح تحول	۳۸
۵. پیوست‌ها	۳۹

مقدمه

رهبر حکیم انقلاب اسلامی در طلیعه حکم جدید به اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی در ۲۳ آبان ۱۴۰۰ فرمودند: «ورود در دومین چهلوازه‌ی انقلاب اسلامی که با آغاز سده‌ی جدید هجری شمسی همزمان شده، نگاهی نو، آسیب‌شناسانه و روزآمدساز، به مجموعه‌ای از زیرساخت‌های تمدنی را ضروری می‌سازد. در رأس این مجموعه، مقوله‌ی فرهنگ است. فرهنگ جهت‌دهنده‌ی همه‌ی اقدام‌های اساسی و زیربنایی جوامع بشری و شتاب‌دهنده یا کندکننده‌ی آن است»^۱.

«رشد و تعالی همه‌جانبه فرهنگی در راستای نیل به تمدن نوین اسلامی»، «صیانت و پاسداری از میراث ارزشمند فرهنگ اسلامی - ایرانی»، «ارتقا و مقاوم‌سازی آن در برابر هجوم گسترده فرهنگ بیگانه» و «صدور، تبیین و ترویج اندیشه و ارزش‌های ناب اسلامی در میان مستضعفان جهان»^۲ رسالت فرهنگی نظام اسلامی است که سیاست‌گذاری و راهبری کلان آن به‌عهده شورای عالی انقلاب فرهنگی گذاشته شده است.

در صحنه نبرد فرهنگی انقلاب اسلامی، استقرار یک فرماندهی مشترک به‌منظور فهم تحولات و تصمیم‌گیری سریع برای حصول نتیجه مطلوب ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است که توسط مقام معظم رهبری به شورای عالی انقلاب فرهنگی محول شده است و صیوریت خود را در سه مرحله استقرار دولت اسلامی، شکل‌دهی جامعه اسلامی و زمینه‌سازی برای تمدن نوین اسلامی جستجو می‌کند. همان‌گونه که در حکم ایشان آمده است: «مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی، از آغاز، ساماندهی به وضعیت فرهنگ و دانش

^۱ انتصاب اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ همان

در کشور و سیاست‌گذاری در این دو مقوله و هدایت دستگاه‌های متصدی آن به سمت ارزش‌ها و هدف‌های انقلاب و برآوردن نیازهای فکری این دستگاه‌ها و ظاهر شدن در نقش قرارگاه فرهنگی کشور بوده است^۱. معظم‌له در پیوست حکم اخیر خود نیز فرمودند: «در این فرصت کم‌نظیر، شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌عنوان قرارگاه اصلی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی نظام، وظایف مهمی را برعهده دارد که بدون تحول متناسب و همه‌جانبه در شورا، به انجام نخواهد رسید. امور مهمه‌ای که باید در دور جدید شورا با رویکرد حرکت نظام اسلامی به سوی اهداف گام دوم انقلاب اسلامی، مورد اهتمام شایسته قرار گیرد». بر همین مبنا مقرر فرمودند: «در دوره جدید در اولین گام، طرح تحول در شورا را با ملاحظه احکام گذشته و پیوست‌های آن، با انتخاب جمع محدودی از اعضای شورا و در فرصت زمانی حداکثر ۲ ماه، تهیه و در جلسه اصلی شورا بررسی و تصویب کرده و نتیجه را برای تأیید نهایی به اینجانب گزارش نماید^۲».

بر این اساس در جلسه فوق‌العاده شورای عالی انقلاب فرهنگی در روز چهارشنبه ۲۶ آبان ۱۴۰۰، مصوب شد کارگروهی متشکل از ۱۵ نفر از اعضای حقیقی و حقوقی شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به تدوین سند تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام کنند.

کارگروه بعد از برگزاری ۱۴ جلسه کارشناسی و تشکیل ۴ گروه کاری برای مذاقه و کارشناسی دقیقتر و همچنین شور و مشورت با سایر اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی، کارشناسان دبیرخانه، نخبگان و صاحبان‌نظران دانشگاه، حوزه و فعالان فرهنگی جبهه انقلاب، مرور کارهای مطالعاتی و پژوهشی مرتبط و همچنین با برگزاری نشست‌های متعدد درخصوص اقتضائات و موانع اثرگذاری فراگیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، متن ذیل را پس از احصاء نظام مسائل، شناسایی محورهای کلیدی تحول و طراحی چرخشهای تحولی با رویکرد تحول‌شناختی و معرفتی، تحول‌ساختاری و نهادی و همچنین تحول‌فرایندی و اجرایی در شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌عنوان قرارگاه فرهنگی کشور، تدوین کرد.

^۱ همان

^۲ متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۴۰۰/۰۸/۲۳

سند تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی در چهار سرفصل به قرار ذیل تنظیم شده است: ۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان قرارگاه فرهنگی کشور، ۲. تحول در شورای عالی انقلاب فرهنگی و شوراهای وابسته، ۳. تحول در دبیرخانه، ۴. الگوی پیاده‌سازی و استقرار طرح تحول.

۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان قرارگاه فرهنگی کشور^۱

شورای عالی انقلاب فرهنگی برای ایجاد تحول و ایفای نقش خطیر خود در دوره جدید با هدف قرار دادن اهداف گام دوم انقلاب اسلامی و احراز شاخص‌های تمدن نوین اسلامی مبتنی بر فرهنگ و معارف قرآن و اهل بیت (صلوات‌الله‌علیهم‌اجمعین) که کانونی‌ترین شاخص آن استقرار عدالت اجتماعی فراگیر در پرتو توحید و عبودیت پروردگار است، نسبت به استقرار قرارگاهی با وظایف و تعهد به الزامات ذیل اقدام خواهد کرد.

۱-۱. وظایف عملیاتی قرارگاه فرهنگی

۱. رصد و پایش روزآمد و نظام‌مند وضعیت میدان اعم از ظرفیت‌های داخلی، جهانی، جبهه خودی و معارض و روندهای اصلی^۲،

^۱ «شما در این جا آن قرارگاه مقدم فرماندهی هستید» بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۳/۱۰/۰۸)؛ «ما یک مجموعه فرهنگی داریم که آن را به عنوان قرارگاه اصلی مسائل فرهنگی و کارزار فرهنگی قرار داده‌ایم» و «ما سال گذشته اینجا عرض کردیم «مهندسی فرهنگی کشور» به عهده شماست؛ گفتیم اینجا «قرارگاه اصلی» است» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۴/۱۰/۱۳)؛ «یعنی شما اینجا در یک قرارگاه اصلی ایستادید» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۰/۰۳/۲۳)؛ «باور کنید که اینجا قرارگاه مرکزی فرهنگی کشور است؛ باور کنید که اینجا فرماندهی مسائل عمده‌ی فرهنگی کشور و سیاست‌گذاری کشور را بر عهده دارد» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۲/۰۹/۱۹)؛ «مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی، از آغاز، ... ظاهر شدن در نقش قرارگاه فرهنگی کشور بوده است» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۴۰۰/۰۸/۲۳) و «شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان قرارگاه اصلی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی نظام، وظایف مهمی را برعهده دارد» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ «ضروری است، با عنایت به گسترش جنگ نرم در عرصه فناوری اطلاعات به ویژه شبکه اینترنت، هر چه سریع‌تر برنامه جامع مواجهه مبتکرانه جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی با جبهه معارض در عرصه فناوری اطلاعات تهیه و با تقسیم کار ملی، به صورت مرحله‌بندی شده اجرایی شود.» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

۲. شناسایی، اولویت‌گذاری و انتخاب مسائل مهم، اساسی و راهبردی حوزه فرهنگ و علم،
۳. سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و طراحی عملیات،
۴. ساماندهی، تقسیم کار، زمانبندی، هماهنگی و هم‌افزایی میان دستگاه‌ها، نهادها، نخبگان و فعالان فرهنگی،
۵. حمایت از ساماندهی ظرفیت‌های شبکه‌ای مردمی،
۶. سیاست‌گذاری و جهت‌دهی در به‌کارگیری و هدایت منابع مالی و انسانی مرتبط،
۷. نظارت مستمر و پایش عملیات، اثرسنجی اقدامات، رفع موانع و هدایت میدانی،
۸. ارزیابی و ارجاع تخلفات و ترک فعل‌ها به مراجع ذی‌صلاح.

۱ «اولویت بخشیدن به ارتقای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی، ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی، تحکیم خانواده و کاهش آسیب‌های اجتماعی» و «سیاست‌گذاری برای حفظ پیشتازی ایران در عرصه علم و فناوری در منطقه و نیز ارتقای رتبه کشور در جهان» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

۲ «شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان قرارگاه اصلی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی نظام، وظایف مهمی را برعهده دارد که بدون تحول متناسب در شورا، به انجام نخواهد رسید» (همان)

۳ «شورای عالی باید بتواند همه ظرفیت‌های نرم افزاری و سخت افزاری و منابع انسانی حوزه فرهنگ را متناسب با شرایط پیش گفته، بازآرایی و هم افزا کند» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

۴ «با توجه به رویش‌های معنانه و جوشش‌های فراوان فعالیت‌های فرهنگی در سطوح مردمی، خصوصاً جوانان مؤمن و انقلابی، دستگاه‌های فرهنگی نظام و در رأس آنها شورای عالی انقلاب فرهنگی باید نقش حلقات مکمل و تسهیل‌گر و الهام‌بخش را در فعالیت‌های خودجوش و فراگیر مردمی عرصه فرهنگ برای خود قائل باشند و موانع را از سر راه آنها کنار بزنند» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶) و «به صحنه آوردن همه ظرفیت‌های ملی در عرصه ارتقاء کمی و کیفی مصرف و تولید محصولات و کالاهای فرهنگی» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

۵ «شورای عالی باید بتواند همه ظرفیت‌های نرم افزاری و سخت افزاری و منابع انسانی حوزه فرهنگ را متناسب با شرایط پیش گفته، بازآرایی و هم افزا کند» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

۶ «تقویت پایش و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳) و «شتاب رشد علمی کشور نباید به هیچ بهانه‌ای حتی اندکی کاهش یابد، بلکه باید روز به روز بر آن افزوده شود و شورا نیز نقش خود را در نظارت و پایش و راهبری آن بطور جدی و فعال ایفا نماید» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

۷ «تقویت پایش و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

۲-۱. الزامات راهبردی

برای استقرار قرارگاه فرهنگی کشور و ایفای وظایف عملیاتی هشت‌گانه فوق، تحقق الزامات ذیل ضروری است:

۱. هوشمندسازی، اشراف اطلاعاتی و رصد راهبردی پیوسته جبهه خودی و معارض داخلی و جهانی و تعیین مسائل اولویت‌دار فرهنگ و علم^۱،
۲. اتخاذ رویکرد نظام‌واره‌ای و راهبردی مسئله‌محور، اثربخش، فعال، نوآورانه، واکنش سریع و آینده‌نگر^۲،
۳. جامع‌نگری یکپارچه به مسائل کشور و نقش‌آفرینی فرهنگ در نهاد اقتصاد، سیاست، امنیت و سلامت^۳،
۴. ایجاد شبکه تعاملی و مشارکتی نخبگان دانشگاهی و حوزوی، خبرگان و فعالان مردمی فرهنگ و علم در سطح کشور و بین‌الملل^۴،

^۱ «استفاده کامل و کارآمد و هم‌افزا از همه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها» و نیز «مهارت‌دهی و آسیب‌ها با نگاه حکیمانه و معقول» و «مواجهه‌ی هوشمندانه با معارضات مهاجمان و ستیزه‌گران» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

^۲ «امروز اولویت اصلی شورا تحقق و اجرای سریع و کامل تصمیمات و مصوبات و پیگیری آنها تا حصول نتیجه کامل می‌باشد» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶) و «در وضع جدید، به نظر من پویایی، نشاط، انگیزه و نوآوری اعضای این مجموعه بایستی مضاعف بشود؛ نمی‌شود قبول کرد که ما یک مجموعه فرهنگی داریم که آن را به عنوان قرارگاه اصلی مسائل فرهنگی و کارزار فرهنگی قرار داده‌ایم - یک چنین کارزاری در همه‌ی ادوار و در همه کشورها اجتناب‌ناپذیر است - در عین حال، در این قرارگاه اصلی، بی‌نشاطی یا رکود یا عدم پیشرفت ملاحظه و مشاهده بشود؛ این را من اصلاً تصور نمی‌توانم بکنم» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۴/۱۰/۱۳)

^۳ «فرهنگ از اقتصاد هم مهم‌تر است چرا؟ چون فرهنگ، به معنای هوایی است که ما تنفس می‌کنیم؛ شما ناچار هوا را تنفس می‌کنید، چه بخواهید، چه نخواهید؛ اگر این هوا تمیز باشد، آثاری دارد در بدن شما؛ اگر این هوا کثیف باشد، آثار دیگری دارد.» (مقام معظم رهبری، بیانات در حرم مطهر رضوی، ۱۳۹۳/۰۱/۰۱) و «این رویکرد در مقطع کنونی، عمدتاً ناظر به ارتقاء نگاه و احساس مسئولیت متصدیان فرهنگی و نخبگان و فعالان عرصه‌های گوناگون کشور به مقوله‌ی فرهنگ و پدید آمدن این باور عمیق است که فرهنگ‌سازی در هر یک از اجزاء تمدنی جامعه، برترین وسیله‌ی پیشرفت و موفقیت آن و بی‌نیازکننده از ابزارهای الزام‌آور و تحکمی است» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۴ «توسعه کمی و کیفی ارتباط، همکاری و تعامل فکری - فرهنگی با نخبگان مسلمان» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰/۰۳/۱۷)

۵. فرماندهی، هدف‌گذاری و راهبردی منسجم و هم‌افزای بازیگران و ذینفعان فرهنگ و علم کشور و پاسخگو کردن آنها^۱،
۶. تشکیل و تعیین قرارگاه‌های عملیاتی و امتداد عملیاتی تصمیمات قرارگاه مرکزی، بازآرایی زیست‌بوم و هدایت میدان، هماهنگی و نظارت مؤثر بر آنها^۲،
۷. ظرفیت‌سازی و تمهید رشد دستگاه‌های مرتبط با قرارگاه از طریق مدیریت تعارض منافع، حذف انحصارگرایی، رقابت‌آفرینی، واسپاری و جمع‌سپاری حداکثری وظایف کارشناسی، اجرایی و نظارتی شورا به آنها^۳،
۸. تقویت نظام معنایی و اقناعی، گفتمان‌سازی، تدبیر رسانه‌ای و تنویر افکار و ادراکات عمومی^۴،

^۱ «باور کنید که اینجا فرماندهی مسائل عمده‌ی فرهنگی کشور و سیاست‌گذاری کشور را بر عهده دارد؛ اعضا بایستی به این توجه کنند» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۲/۰۹/۱۹) و «شما در این جا آن قرارگاه مقدم فرماندهی هستید. عقبه فکری شما در مراکز دانشگاهی و حوزه‌ای و دبیرخانه خودتان که باید محور همه این مراکز باشد، آنجاهاست؛ خط مقدم تان هم عبارت است از دولت، مجلس و حتی مجمع تشخیص مصلحت - که توضیح خواهم داد مجمع هم تشخیص هم یکی از مراکزی است که خط مقدم شماست و می‌تواند سیاستگذاری کند» بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۳/۱۰/۰۸) و «به صحنه آوردن همه ظرفیت‌های ملی در عرصه ارتقاء کمی و کیفی مصرف و تولید محصولات و کالاهای فرهنگی» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

^۲ «تبدیل شوراها و وابسته به این نهاد به هسته‌های واقعی فکری با مأموریت‌های روشن و مشخص» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۳ «فلسفه وجودی شورای عالی انقلاب فرهنگی، فهم و تبیین و تثبیت و انفاذ ماهیت فرهنگی انقلاب اسلامی و بازآرایی مداوم جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی و پایش پیشرفت‌های فرهنگی کشور متناسب با ظرفیت‌ها و شایستگی‌های عظیم ایران اسلامی و انقلابی است. مدیریت راهبردی چالش‌های این حوزه با «استفاده کامل و کارآمد و هم افزا از همه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها» و نیز «مهار تهدیدها و آسیب‌ها با نگاه حکیمانه و معقول» و «مواجهه‌ی هوشمندانه با معارضات مهاجمان و ستیزه‌گران» از جمله تکالیف اصلی این شورا است.» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶) و «استفاده کامل و کارآمد و هم افزا از همه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۴ «وقتی شما در مورد یک عنوانی از این عناوین مهم اساسی انقلاب به یک نتیجه‌ای رسیدید، این را باید تبدیل بکنید به گفتمان؛ [مثلاً] در نشریه منتشر بکنید. شما جمعیت زیادی هستید؛ عده‌ی کثیری از آقایان، ائمه‌ی جمعه هستند یا شخصیت‌های برجسته‌ی استانها هستند یا در مرکز هستند، دارای منبر هستند، میتوانند با مردم حرف بزنند و مخاطب قرار بدهند مردم را؛ تکرار بکنید، بگویید، تا گفتمان بشود. گفتمان یعنی آن فکر رایج بین مردم، مطالبه‌ی عمومی مردم. وقتی یک چیزی مطالبه‌ی عمومی شد و گفتمان شد، به‌طور طبیعی به عمل نزدیک خواهد شد. این قضیه هم همین‌طور [است]؛ این مسئله‌ی پرداختن به دستهای داخلی برای حل مشکلات کشور باید جزو واضحات و بیانات فکری مردم بشود. باید این قدر این گفته بشود، استدلال بشود، تبیین بشود، تکرار بشود که به‌صورت یک گفتمان قطعی دربیاید» بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری (۱۳۹۶/۰۶/۳۰)

۹. رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در تدوین سیاست‌های کلی، طرح‌ها و لوایح، قانون برنامه‌های پنج‌ساله و بودجه‌های سالانه و انتصابات کلیدی حوزه فرهنگ و علم^۱،
۱۰. تأمین منابع مالی مستقل قرارگاه، جهت پشتیبانی مأموریت‌های خارج از برنامه مصوب دستگاه‌ها،
۱۱. تنظیم‌گری مؤثر در هدایت منابع و ظرفیت‌های نهادها و کنشگران فعال غیردولتی اعم از خصوصی و بخش سوم (عمومی، غیرخصوصی، غیرانتفاعی، خیریه و وقف)^۲،
۱۲. حضور مستمر، مشارکت فعال و با آمادگی اعضای شورا با صرف وقت و همت کافی در شورای عالی، دبیرخانه و شوراهای وابسته^۳،
۱۳. بازآرایی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌مثابه ستاد قرارگاه در جایگاه هسته دانا، یادگیرنده، چابک و راهبر شبکه توانا با تأکید بر هوشمندسازی و نظام شایستگی^۴،

^۱ «فرض کنید حالا مثلاً مجلس بگوید ما مرکز قانون‌گذاری هستیم، این شورا چه کاره هست؟ این نظر درستی نیست؛ مجلس کار دیگری می‌کند، این شورا کار دیگری می‌کند؛ ... نه، این درست نیست، این نگاه درستی نیست. این شورا نقش دیگری دارد و حضور هر یک از دستگاهها و رؤسای سازمانهای فرهنگی در این شورا به دلیل همان نقش است، چون نقش بسیار مهمی است. ... این هم به نظر من ناشی از درست ندیدن وظایف این شورا و وظایف مجمع تشخیص سیاستهای کلی کلیات است. آنچه که در اینجا تحقق پیدا می‌کند فراتر از مسئله کلیات است؛ نگاه به واقعیتها، نگاه به اجرا، نگاه به دستگاهها دارد؛ خودش مجری نیست، اما فرمان عمومی و کلان اجرای فرهنگی در کشور دست این شورا است؛ جایگاه شورا این است. بده سیاست‌های کلی چارچوبند، یک چارچوب کلی‌اند، در این چارچوب تصمیم‌گیری‌های کلان باید انجام بگیرد و صورت بگیرد، هیچ جای دیگر نداریم ما برای این تصمیم‌گیری‌های کلان، جز اینجا» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۶/۰۹/۱۷)

^۲ «هدایت دستگاه‌های متصدی فرهنگ به سمت ارزش‌ها و هدف‌های انقلاب» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۸/۲۳)

^۳ «اعضای شورا بایستی این شورا را باور کنند؛ باور کنید که اینجا قرارگاه مرکزی فرهنگی کشور است؛ باور کنید که اینجا فرماندهی مسائل عمده‌ی فرهنگی کشور و سیاست‌گذاری کشور را بر عهده دارد؛ اعضا بایستی به این توجه کنند. حضور مستمر، چه حضور اعضا به‌طور استمرار، چه حضور خود شورا، یعنی شورا تعطیل‌بردار نیست. خب، رؤسای کشور طبعاً مسافرت دارند، اینجا و آنجا رفت‌وآمد می‌کنند؛ این نباید موجب بشود که شورا تعطیل بشود، شورا باید استمرار پیدا کند؛ یعنی همین سازوکار مدیریت شورا که پیش‌بینی شده به‌خاطر این است که این شورا هرگز نباید تعطیل بشود.» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۲/۰۹/۱۹)

^۴ «ایجاد دبیرخانه‌ای چابک و فعال برای انجام مأموریت‌های مدنظر، با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های موظف» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

۱۴. نظارت مؤثر، هوشمندانه، متفکرانه و آگاهانه بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی با تدوین و انتشار استانداردها و شاخص‌های ترکیبی و استقرار سازوکار حسابداری و حسابرسی فرهنگی و بازخوردگیری نتایج^۱،

۱۵. تهیه گزارش سالانه تفریغ بودجه‌های فرهنگی و علمی به جهت اثربخشی و تعیین اثربخشی واقعی در تکمیل اقدام دیوان محاسبات^۲،

۱۶. برای تأمین الزامات فوق لازم است ارکان شورای عالی انقلاب فرهنگی در یک آرایش جدید تحولی قرار گیرد^۳.

۳-۱. عرصه‌های مأموریتی

عرصه‌های مأموریتی شورای عالی انقلاب فرهنگی بر مبنای اولویت‌های مندرج در احکام رهبری به شرح ذیل است:

۱. تعلیم و تربیت (خانواده، مهد کودک، آموزش و پرورش، آموزش عالی، آموزش مهارتی و حرفه‌ای، تفکر)^۴،
۲. مهندسی فرهنگی (سبک زندگی، هنر، رسانه و فضای مجازی و پیوست فرهنگی)^۵،
۳. علم، فناوری و نوآوری (آموزش عالی، پژوهش، اقتصاد دانش‌بنیان، خلاقیت و نظریه پردازی)^۶،

^۱ «تقویت پایه‌ها و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ همان

^۳ «تحول در وظایف، مأموریت‌ها، ساختار، ترکیب و... شورای عالی انقلاب فرهنگی، بازسازی ساختاری و نرم‌افزاری دبیرخانه شورا و ایجاد دبیرخانه‌ای چابک و فعال برای انجام مأموریت‌های مدنظر، با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های موظف و به کارگیری عناصر حقیقی شورا و عناصر فرهیخته و جهادی جبهه‌ی فرهنگی انقلاب اسلامی و تبدیل شوراهای وابسته به این نهاد، به هسته‌های واقعی فکری با مأموریت‌های روشن و مشخص» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۴ «عرصه‌های کلیدی و اساسی همچون تولید علم، سبک زندگی، آموزش و پژوهش، فرهنگ عمومی، مهندسی فرهنگی، حوزه‌های مهمی هستند که ساماندهی آن در جمهوری اسلامی به شورای عالی انقلاب فرهنگی سپرده شده است» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

^۵ همان

^۶ «نوآوری و تولید علم در همه مقوله‌ها و علوم، به خصوص در مقوله علوم انسانی، لازم است» بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۲/۱۰/۲۳)

۴. امور اجتماعی (سرمایه اجتماعی و آسیب‌های اجتماعی)؛

۵. امور دینی (معنویت و اخلاق، شعائر، مناسک و نهادهای دینی و حوزوی، فعالیت‌های قرآن و عترت)؛

^۱ «مسئله آخر هم، مسئله آسیب‌های اجتماعی و علل فرهنگی آن است؛ که من اشاره کردم به مسئله طلاق، مسئله مواد مخدر، فسادهای مالی، مسئله جنایت» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۲/۰۹/۱۹) و «اولویت بخشیدن به ارتقای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی، ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی، تحکیم خانواده و کاهش آسیب‌های اجتماعی» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ «شاخص‌های مصداقی‌اش عقاید است، اخلاق است، آداب است، رفتارهای اجتماعی است، رفتارهای فردی است، خلیقات و خصال ملی است؛ اینها شاخص‌های آن هویت معنوی است. از روی این شاخص‌ها میتوان کشف کرد و شناخت که این ملت هویتش چیست، شاکله معنوی‌اش چیست، شخصیت این ملت کدام است» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۰/۰۳/۲۳)؛ «یکی از هدف‌ها این بوده که ما بتوانیم در دانشگاه‌ها پرورش دینی و اخلاقی و سیاسی را هم تأمین و تدوین کنیم و برنامه‌ها بر این اساس مورد نظر قرار می‌گیرد.» فرمایشات رهبری در مصاحبه مطبوعاتی و رادیو و تلویزیونی به مناسبت دومین سالگرد تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۶۵/۰۹/۱۶) و «وقتی به صحن جامعه نگاه می‌کنیم می‌بینیم ما در زمینه رسیدن به عدالت اجتماعی، در زمینه افراد جامعه، در زمینه انس با قرآن و مخلوط کردن زندگی و توأم کردن زندگی با قرآن، در زمینه رفتارهای انسانی که مورد توصیه اسلام و قرآن هست، در همه زمینه‌ها ما کمبود داریم» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۶/۰۹/۱۷)

۲. تحول در شورای عالی انقلاب فرهنگی^۱

تحولات شورای عالی در قالب ۹ بخش شامل ۱. جایگاه و مأموریت، ۲. چشم‌انداز، ۳. اهداف کلان، ۴. اولویت‌ها، ۵. وظایف، ۶. مناسبات و روابط با قوای سه‌گانه و سایر نهادها، ۷. ساختار و ارکان شورای عالی، ۸. ترکیب اعضاء حقوقی و ۹. دستورات شورای عالی بیان می‌شود:

۲-۱. جایگاه و مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی قرارگاه مرکزی فرهنگی کشور^۲ و ستاد عالی فرهنگ و علم نظام است که مرجع عالی سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت، راهبری، هماهنگی، نظارت و ارزیابی راهبردی و تصحیح

^۱ «امور مهمه‌ای که باید در دوره جدید شورا با رویکرد حرکت نظام اسلامی به سوی اهداف گام دوم انقلاب اسلامی، مورد اهتمام شایسته قرار گیرد؛ عبارت است از تحول در وظایف، مأموریت‌ها، ساختار، ترکیب و... شورای عالی انقلاب فرهنگی» متن پیوست حکم اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ «شما در این جا آن قرارگاه مقدم فرماندهی هستید» بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۳/۱۰/۰۸)؛ «ما یک مجموعه فرهنگی داریم که آن را به عنوان قرارگاه اصلی مسائل فرهنگی و کارزار فرهنگی قرار داده‌ایم» و «ما سال گذشته اینجا عرض کردیم «مهندسی فرهنگی کشور» به عهده شماست؛ گفتیم اینجا «قرارگاه اصلی» است» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۴/۱۰/۱۳)؛ «یعنی شما اینجا در یک قرارگاه اصلی ایستادید» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۰/۰۳/۲۳)؛ «باور کنید که اینجا قرارگاه مرکزی فرهنگی کشور است؛ باور کنید که اینجا فرماندهی مسائل عمده‌ی فرهنگی کشور و سیاست‌گذاری کشور را بر عهده دارد» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۲/۰۹/۱۹)؛ «مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی، از آغاز، ... ظاهر شدن در نقش قرارگاه فرهنگی کشور بوده است» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۴۰۰/۰۸/۲۳) و «شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان قرارگاه اصلی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی نظام، وظایف مهمی را بر عهده دارد» پیوست حکم اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

عملکرد کلان دستگاه‌ها و بهره‌گیری کامل، کارآمد و هم‌افزا از جبهه فرهنگی - مردمی انقلاب به منظور جهت‌دهی و حمایت از آنها^۱ است.

اسناد، سیاست‌ها و مصوبات این شورا برای قوای سه‌گانه، سایر نهادها و دستگاه‌ها الزام‌آور است.^۲ این اسناد، سیاست‌ها و مصوبات، اسناد بالادستی لازم‌الاتباع در تنظیم طرح‌ها، لوایح، قوانین و مقررات، جهت‌گیری و اولویت هزینه‌کرد بودجه و اعتبارات، به کارگیری ابزارهای نظارتی و قضایی و سایر تصمیم‌گیری‌های کلان و اجرایی است.

۲-۲. چشم‌انداز

شورای عالی انقلاب فرهنگی در افق چهلواژه دوم انقلاب اسلامی^۳، یک نهاد تحول‌یافته، توانمند، هوشمند و منعطف به‌صورت قرارگاه فرهنگی^۴ و قله تصمیم‌گیری برای مسائل عرصه‌های تعلیم و تربیت، مهندسی فرهنگی، علم و فناوری، امور اجتماعی و امور دینی در راهبری «نظام اسلامی به‌سوی اهداف گام دوم انقلاب اسلامی»^۵ در مسیر تحقق «تمدن نوین اسلامی»^۶ است.

^۱ «سیاست‌گذاری و تعیین خطوط کلی حوزه علم، فناوری و فرهنگ» پاسخ‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی) به سؤالات کارشناسان روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۶۴/۴) و «استفاده کامل و کارآمد و هم‌افزا از همه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۲ «آقایانی که مجریان کارهای فرهنگی هستند، مصوبات این جا را مصوبات قانونی و الزامی بدانند؛ این جور نباشد که هر وقت دلشان خواست، بر طبق آن رفتار کنند و هر وقت دلشان نمی‌خواهد، رفتار نکنند» بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۷۸/۰۹/۲۳)

^۳ «ورود در دومین چهلواژه‌ی انقلاب اسلامی که با آغاز سده‌ی جدید هجری شمسی هم‌زمان شده است، نگاهی نو، آسیب‌شناسانه و روزآمدساز، به مجموعه‌ی از زیرساخت‌های تمدنی را ضروری می‌سازد» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۴ رجوع شود به نقل‌قول‌های راجع به جایگاه قرارگاهی شورای عالی انقلاب فرهنگی. رهبر حکیم انقلاب اسلامی، مجموعاً ۹ بار در فرمایشات خود به این مفهوم و معنای خاص آن در تعابیر مرکب قرارگاه اصلی، قرارگاه مرکزی، قرارگاه فرهنگی یا صرفاً مفهوم قرارگاه اشاره داشته‌اند.

^۵ «امور مهمه‌ای که باید در دوره جدید شورا با رویکرد حرکت نظام اسلامی به سوی اهداف گام دوم انقلاب اسلامی، مورد اهتمام شایسته قرار گیرد» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۶ «ما می‌توانیم تمدن نوین اسلامی را برپا کنیم و دنیایی بسازیم که سرشار باشد از معنویت و با کمک معنویت و هدایت معنویت راه برود» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۲/۰۹/۱۹)

۳-۲. اهداف کلان

۱. اعتلای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی و تحقق سبک زندگی ایرانی-اسلامی با تأکید بر تحکیم خانواده، تحول در تعلیم و تربیت عمومی و کاهش آسیب‌های اجتماعی به‌منظور برآوردن نسلی کارآموده و پراکنگیزه در تراز انقلاب^۱،
۲. تثبیت و انفاذ فرهنگ ایرانی-اسلامی در عرصه‌های فرهنگی و علمی و تصمیمات کلان اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و همه‌جانبه کردن و استمرار بخشیدن به انقلاب فرهنگی^۲،
۳. تحول و تقویت محیط‌های فرهنگی و علمی براساس فرهنگ صحیح اسلامی و تزکیه آنها از افکار مادی و نفی مظاهر و آثار هرگونه خودباختگی و غریزدگی از فضای فرهنگی جامعه به‌منظور تربیت متخصصان متعهد و اسلام‌شناسان متخصص و مغزهای متفکر و نیروهای فعال و ماهر و استادان و مربیان و معلمان معتقد به اسلام و استقلال کشور^۳،
۴. تحول و ارتقای نظام آموزش عالی، علم، فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان کشور در راستای تحقق تمدن نوین اسلامی^۴،
۵. ساماندهی به وضعیت فرهنگ و علم در کشور^۵ به‌منظور انسجام و ارتقای فرهنگی کشور^۶،

^۱ «اولویت بخشیدن به ارتقای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی، ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی، تحکیم خانواده و کاهش آسیب‌های اجتماعی» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ «شورای عالی هدفش همه‌جانبه کردن و استمرار بخشیدن به انقلاب فرهنگی است» پاسخ‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی) به سؤالات کارشناسان روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تیرماه ۱۳۶۴

^۳ «فرهنگ خیلی اهمیت دارد. اگر ما دنبال استقلال هستیم، باید به فرهنگ مراجعه کنیم و روی فرهنگ کار کنیم» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۷۵/۰۹/۲۰)

^۴ «مهندسی فرهنگی و موضوع تحول و نوسازی در نظام آموزشی و علمی کشور اعم از آموزش عالی و آموزش و پرورش و نیز تحول در علوم انسانی که در دوره‌های گذشته نیز مورد تأکید بوده است، هنوز به سرانجام مطلوب نرسیده است» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

^۵ «ساماندهی به وضعیت فرهنگ و دانش در کشور» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۸/۲۳)

^۶ «تقویت انسجام فرهنگی کشور» بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به مناسبت نخستین سالگرد تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی (اولین سمینار بررسی ابعاد گسترش و تعمیق انقلاب فرهنگی اسلام (۱۳۶۴/۰۹/۱۶))

۶. تعمیم سواد و تقویت و بسط روح تفکر و علم‌آموزی و تحقق و استفاده از دستاوردها و تجارب مفید دانش بشری برای نیل به استقلال فرهنگی و علمی و افزایش خودباوری^۱،
۷. حفظ و نشر افکار و آثار فرهنگی انقلاب اسلامی و ایجاد و تحکیم روابط فرهنگی با کشورهای دیگر به‌ویژه با ملل و نخبگان اسلامی^۲،
۸. ایجاد سازوکار مناسب برای استقرار عدالت اجتماعی با ورود به سیاست‌گذاری عرصه عمومی کشور^۳.

۲-۴. اولویت‌ها

اولویت‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی مبتنی بر حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی به شرح ذیل است:

۱. توجه اساسی به بخش آموزش و پرورش^۴،
۲. ارتقای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی^۵،
۳. ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی^۶،
۴. تحکیم خانواده^۷،
۵. رشد و ارتقای شأن، منزلت و کرامت زنان در جامعه^۸،

^۱ «اگر ما دنبال استقلال هستیم، باید به فرهنگ مراجعه کنیم و روی فرهنگ کار کنیم. اگر دنبال خودکفایی و رفاه عمومی مردم هستیم، اگر به دنبال تدین مردم و یک تمدن بزرگ اسلامی هستیم - که باید باشیم - البته هستیم - باید بر روی مسأله فرهنگ تأمل و تلاش و توجه و سرمایه‌گذاری ویژه‌ای بکنیم.» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۷۵/۰۹/۲۰)

^۲ «توسعه کمی و کیفی ارتباط، همکاری و تعامل فکری - فرهنگی با نخبگان مسلمان» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰/۰۳/۱۷)

^۳ «ما یک جامعه، یک انقلاب دینی، یک انقلاب عرض کنیم که اسلامی به معنای حقیقی هستیم و با آرمانهای اسلامی هم آمدیم، وقتی به صحن جامعه نگاه می‌کنیم می‌بینیم ما در زمینه رسیدن به عدالت اجتماعی، در زمینه افراد جامعه، در زمینه انس با قرآن و مخلوط کردن زندگی و توأم کردن زندگی با قرآن، در زمینه رفتارهای انسانی که مورد توصیه اسلام و قرآن هست، در همه زمینه‌ها ما کمبود داریم» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۶/۰۹/۱۷)

^۴ «توجه اساسی به آموزش و پرورش» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۵ «ارتقای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۶ «ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۷ «تحکیم نهاد خانواده» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۸ «برنامه‌ریزی مؤثر در زمینه رشد و ارتقای شأن، منزلت و کرامت زنان در جامعه و رواج فرهنگ حجاب و عفاف به ویژه در میان جوانان کشور» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

۶. رواج فرهنگ حجاب و عفاف به‌ویژه در میان جوانان کشور^۱،
۷. پرورش نسل جوان کارآزموده و پرانگیزه در دفاع از انقلاب بر مبنای فرهنگ اسلامی - ایرانی^۲،
۸. کاهش آسیب‌های اجتماعی^۳،
۹. ارتقای سواد مجازی و پیشگیری و مهار آسیب‌های ناشی از این زیست‌بوم در جامعه^۴،
۱۰. پیگیری مؤثرتر برای تحقق و به‌روز کردن اسناد راهبردی کشور از جمله سند نقشه جامع علمی کشور^۵،
۱۱. پیگیری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی^۶ و تکمیل اسناد و برنامه‌های بخشی آن با اولویت سینما، تئاتر، نمایش خانگی، موسیقی، ادبیات و رمان^۷،
۱۲. حفظ پیشتازی ایران در عرصه علم و فناوری در منطقه و ارتقای رتبه در جهان^۸،
۱۳. حراست از زبان و ادب فارسی و ترویج زبان فارسی معیار^۹.

۵-۲. وظایف شورای عالی

۱. رصد و پایش روزآمد و نظام‌مند وضعیت میدان^{۱۰}:

^۱ همان

^۲ «بر آوردن نسلی کارآزموده و پرانگیزه در دفاع از انقلاب و حراست از میراث گرانبه‌دار امام و شهدای انقلاب اسلامی» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۳ «کاهش آسیب‌های اجتماعی» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۴ «همکاری با شورای عالی فضای مجازی در زمینه ارتقای سواد مجازی و پیشگیری و مهار آسیب‌های ناشی از این زیست‌بوم در جامعه» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۵ «هدایت، هماهنگی، نظارت و پیگیری مؤثرتر برای تحقق اسناد راهبردی کشور در عرصه آموزش، علم و فناوری» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۶ «پیگیری اجرایی شدن نقشه جامع علمی کشور» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۶/۲/۱۵)

^۷ «پیگیری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی و تکمیل اسناد و برنامه‌های بخشی آن با اولویت سینما، تئاتر، نمایش خانگی، موسیقی، ادبیات و رمان» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۸ «حفظ پیشتازی ایران در عرصه علم و فناوری در منطقه و نیز ارتقای رتبه کشور در جهان» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۹ «حراست از زبان و ادب فارسی و ترویج زبان فارسی معیار» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^{۱۰} «شورای عالی انقلاب فرهنگی باید یک شورای زنده، فعال، حساس، پرتحرک و پرتلاش باشد و دائم مسائل فرهنگی کشور را رصد کند» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۴/۱۰/۱۳)

- رصد مداوم، اشراف راهبردی و اطلاعاتی و آینده‌نگری تحولات، مسائل و چالش‌های ملی و جهانی عرصه‌های مأموریتی (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- ایجاد نظام سنجش و پایش وضعیت فرهنگی، اجتماعی، علمی و فناورانه کشور با تعیین و تبیین شاخص‌های کلان کمی و کیفی مورد نیاز^۱ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- سیاست‌گذاری و ساماندهی نظام اطلاع‌رسانی کشور و نحوه نظارت بر آن^۲ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- ارائه گزارش‌های راهبردی و نوبه‌ای رصد و آینده‌نگاری مسائل، چالش‌ها و تحولات داخلی و بین‌المللی مرتبط با عرصه‌های مأموریتی پنج‌گانه شورای عالی با تجمیع و تکمیل گزارش‌های منتشر شده سایر دستگاه‌ها (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- ۲. شناسایی، اولویت‌گذاری و انتخاب مسائل مهم از طریق ایجاد شبکه مسائل^۳:
 - ساخت شبکه مسائل و ایجاد نظام غربالگری، اولویت‌گذاری و انتخاب مسائل کلان، اولویت‌دار، اساسی و راهبردی عرصه‌های مأموریتی پنج‌گانه مبتنی بر شناخت ابعاد و شبکه مسائل (متن پیشنهادی جدید)،
 - ایجاد سازوکارهای مناسب به منظور تمهید زمینه و بستر همکاری و مشارکت اندیشکده‌ها و مراکز علمی فعال در عرصه‌های مأموریتی به منظور مسئله‌یابی، اولویت‌گذاری و شناخت ابعاد مختلف مسائل (متن پیشنهادی جدید)،
- ۳. سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و طراحی عملیات^۴:

^۱ «نظارت و پایش و راهبری رشد روزافزون علمی کشور» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۲ «من اینجا یادداشت کرده‌ام که اطلاع‌رسانی به‌هنگام و مستمر باشد؛ به‌ویژه برای نخبگان دانشگاهی و حوزوی» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۴/۱۰/۱۳)

^۳ «یک نقشه مهندسی فرهنگی لازم است. ما وضع فرهنگی مطلوب کشور را تصویر کنیم و اجزاء متشکل آن را در مقابل خودمان ترسیم کنیم، بعد ببینیم کجاها اولویت دارد، کجاها احتیاج به مراقبت بیشتر دارد» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۰/۰۳/۲۳)

^۴ «سیاست‌گذاری و تعیین خطوط کلی حوزه علم، فناوری و فرهنگ» پاسخ‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی) به سؤالات کارشناسان روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۶۴/۴)

- تدوین، تصویب و به‌روز رسانی اصول، اهداف و سیاست‌های عرصه‌های مأموریتی پنج‌گانه مبتنی بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای ارتقای کمی و کیفی مصرف و تولید محصولات و کالاهای فرهنگی با استفاده از همه ظرفیت‌های ملی و تعیین استانداردهای فرهنگی لازم برای کالاهای وارداتی به کشور^۱ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی در میان افراد جامعه به‌ویژه نسل جوان (متن پیشنهادی جدید)^۲،
- طراحی و اجرایی‌سازی سیاست‌های مناسب برای اصلاح نگرش جامعه نسبت به شأن و منزلت زن (براساس تعالیم عالی اسلام) و تدوین برنامه‌های کارآمد در زمینه تحکیم بنیان خانواده، ارائه الگوی زن مسلمان و گسترش فرهنگ حیا و عفاف^۳ (مصوبه سال ۷۶)،
- جهت‌دهی فرهنگی و علمی به تصمیمات کلان و اقدامات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور از طریق سیاست‌گذاری عمومی و تصویب پیوست‌های فرهنگی طرح‌های ملی و کلان اقتصادی، عمرانی و صنعتی کشور^۴ (متن پیشنهادی جدید)،
- سیاست‌گذاری در زمینه بسط و تعمیق آموزش و ترویج هنر اصیل اسلامی و انقلابی با تأکید بر مواجهه با جریان‌های نفوذی و معاند^۵ (متن پیشنهادی جدید)،

^۱ «ارتقاء کمی و کیفی مصرف و تولید محصولات و کالاهای فرهنگی از طریق سیاست‌گذاری‌های درست و اقدام پیگیر و مستمر»

حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۲ «ارائه راهکار برای پرورش افراد به‌ویژه نسل جوان بر مبنای فرهنگ اسلامی و ایرانی و سبک زندگی متناسب با آن» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۳ «برنامه‌ریزی مؤثر در زمینه رشد و ارتقای شأن، منزلت و کرامت زنان در جامعه و رواج فرهنگ حجاب و عفاف به‌ویژه در میان جوانان کشور» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۴ «طرح‌های اقتصادی، طرح‌های پولی و مالی، طرح‌های عمرانی، حتماً یک پیوست فرهنگی داشته باشد که آن پیوست فرهنگی مصوبه آن شورا است و همه ملزم باشند که به آن پیوست توجه بکنند و آن را لازم الاجرا بشمارند» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۶/۰۹/۱۷)

^۵ «ساماندهی و هدایت جبهه فرهنگی انقلاب در مقابل جبهه فرهنگی جریان معارض» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۶/۲/۱۵)

- طراحی و اجرایی‌سازی الگوی مناسب برای شناسایی، معرفی و اتخاذ تدابیر لازم مواجهه با مظاهر فرهنگ بیگانه و مجازی و شیوه‌های هجوم فرهنگی نسبت به میانی اندیشه، فرهنگ و ارزش‌های اسلامی و انقلابی^۱ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و طراحی عملیات مواجهه با مکاتب انحرافی، عرفان‌های کاذب، قومیت‌گرایی افراطی و مهدویت‌های دروغین (متن پیشنهادی جدید)،
- تهیه و تصویب اصول فرهنگی سیاست‌های گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- تهیه، تصویب، به‌روز رسانی و اجرایی‌سازی سیاست‌ها و طرح‌های لازم برای رشد و تقویت باورها و گرایش‌های دینی، معنوی و فرهنگی و ایجاد مناسبات سالم و سازنده اجتماعی و اصلاح ناهنجاری‌ها در جامعه^۲ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- تهیه سیاست‌ها و برنامه‌های کارآمد برای تحول عمیق و همه‌جانبه در علوم انسانی مبتنی بر جهان‌بینی و نیازهای بومی و مسائل کشور^۳ (متن پیشنهادی جدید)،
- سیاست‌گذاری تدوین کتب درسی و تعیین ضوابط نشر کتاب و تولیدات هنری و فرهنگی^۴ (مصوبه سال ۷۶)،
- برآوردن نیازهای فکری دستگاه‌های فرهنگی و هدایت آنها به سمت ارزش‌ها و اهداف انقلاب^۵ (متن پیشنهادی جدید)،

^۱ «پیگیری برنامه جامع مواجهه مبتکرانه جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی با جبهه معارض در عرصه فناوری اطلاعات» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰/۰۳/۱۷)

^۲ «مهار تهدیدها و آسیب‌ها با نگاه حکیمانه و معقول» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۳ «تحول عمیق و همه‌جانبه در علوم انسانی مبتنی بر جهان‌بینی اسلامی از طریق تهیه برنامه کارآمد» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰/۰۳/۱۷)

^۴ «لازم است که بر نشر کتب یک نظارت دقیق و سنجیده‌ای وجود داشته باشد» و «زنده کردن کتاب‌ها و مؤلفات گذشته در زمینه‌های مختلف» پاسخ‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی) به سؤالات کارشناسان روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۶۴/۴)

^۵ «برآوردن نیازهای فکری دستگاه‌های متصدی فرهنگ» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۸/۲۳)

- ترویج تفکر توحیدی در محیط‌های فرهنگی و علمی و تزکیه این محیط‌ها از افکار مادی (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
 - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی به‌منظور افزایش سواد‌های تخصصی^۱ (متن پیشنهادی جدید)،
 - تعیین روش‌های حراست از زبان و ادب فارسی و ترویج زبان فارسی معیار^۲ (متن پیشنهادی جدید)،
 - به‌روزرسانی مبانی و شاخص‌های دانشگاه اسلامی و طراحی راهکارها و پیگیری تحقق آن^۳ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
 - تحلیل فرهنگی اسناد بین‌المللی و اتخاذ رویکرد فعالانه در مواجهه با آن (متن پیشنهادی جدید).
۴. ساماندهی، تقسیم کار، هماهنگی و هم‌افزایی میان دستگاه‌ها و نهادها و سایر فعالان^۴:
- هماهنگی و انسجام‌بخشی دستگاه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی کشور^۵ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
 - تصویب ضوابط و معیارهای اساسی تأسیس مؤسسات و مراکز علمی، فرهنگی، تحقیقاتی، فرهنگستان‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و تصویب اساسنامه دانشگاه‌های خاص (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،

^۱ «همکاری با شورای عالی فضای مجازی در زمینه ارتقای سواد مجازی و پیشگیری و مهار آسیب‌های ناشی از این زیست بوم در جامعه» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ «تعیین روش‌های حراست از زبان و ادب فارسی و ترویج زبان فارسی معیار» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۳ «دانشگاهی که بر مبنای جدایی دین و دنیا از دانشگاه به وجود می‌آید و سیستم دانش و دانش‌آموزی و دانش‌پژوهی که بر این مبنا ایجاد می‌شود این نمی‌تواند برای آن جامعه‌ای که سعادت انسان را، رفاه جامعه را و رشد و توسعه به معنای مادی جامعه را هم درگرو یک حرکت منطبق بر اهداف الهی و اسلامی می‌داند قابل پذیرش باشد» بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به مناسبت نخستین سالگرد تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی (اولین سمینار بررسی ابعاد گسترش و تعمیق انقلاب فرهنگی اسلام (۱۳۶۴/۰۹/۱۶))

^۴ «شورای عالی باید بتواند همه ظرفیت‌های نرم افزاری و سخت افزاری و منابع انسانی حوزه فرهنگ را متناسب با شرایط پیش گفته، بازآرایی و هم افزا کند» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

^۵ «تقویت انسجام فرهنگی کشور» بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به مناسبت نخستین سالگرد تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی (اولین سمینار بررسی ابعاد گسترش و تعمیق انقلاب فرهنگی اسلام (۱۳۶۴/۰۹/۱۶))

- تهیه، تصویب، به‌روزرسانی و اجرایی‌سازی برنامه‌ها و طرح‌های همکاری حوزه و دانشگاه (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- طراحی الگوی مناسب جهت بهره‌گیری از ابزارهای مالی و اعتباری تشویقی و کنترلی برای تضمین اجرای مصوبات و هماهنگی و هم‌افزایی میان دستگاه‌های فرهنگی و علمی^۱ (متن پیشنهادی جدید)،
- تعهد به رسالت تبیین با ترویج و گفتمان‌سازی اسناد کلان ملی در عرصه‌های مأموریتی شورای عالی به‌ویژه در میان نخبگان حوزوی و دانشگاهی به‌منظور ایجاد مقبولیت و مرجعیت فکری در جامعه^۲ (متن پیشنهادی جدید).
- ۵. حمایت از ساماندهی ظرفیت‌های شبکه‌ای مردمی^۳:
- تهیه، تصویب و به‌روزرسانی طرح‌های مناسب در جهت تقویت و ارتقای تبلیغات دینی و حمایت از فعالیت‌های مردمی به‌ویژه احیا و عمران مساجد و اجرایی‌سازی آن (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- بازآرایی مداوم جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی از طریق سیاست‌گذاری برای ایجاد ارتباط ارگانیک و دوسویه شورا با نهادها و جریان‌های مردمی و نخبگان^۴ (متن پیشنهادی جدید)،

^۱ «شورای عالی باید بتواند همه ظرفیت‌های نرم افزاری و سخت افزاری و منابع انسانی حوزه فرهنگ را متناسب با شرایط پیش گفته، بازآرایی و هم‌افزا کند» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

^۲ «وقتی شما در مورد یک عنوانی از این عناوین مهم اساسی انقلاب به یک نتیجه‌ای رسیدید، این را باید تبدیل بکنید به گفتمان؛ [مثلاً] در نشریه منتشر بکنید. شما جمعیت زیادی هستید؛ عده‌ی کثیری از آقایان، ائمه‌ی جمعه هستند یا شخصیت‌های برجسته‌ی استانها هستند یا در مرکز هستند، دارای منبر هستند، میتوانند با مردم حرف بزنند و مخاطب قرار بدهند مردم را؛ تکرار بکنید، بگوئید، تا گفتمان بشود. گفتمان یعنی آن فکر رایج بین مردم، مطالبه‌ی عمومی مردم. وقتی یک چیزی مطالبه‌ی عمومی شد و گفتمان شد، به‌طور طبیعی به عمل نزدیک خواهد شد. این قضیه هم همین‌طور [است]؛ این مسئله‌ی پرداختن به دستهای داخلی برای حل مشکلات کشور باید جزو واضحات و بینات فکری مردم بشود. باید این قدر این گفته بشود، استدلال بشود، تبیین بشود، تکرار بشود که به‌صورت یک گفتمان قطعی دربیاید» بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری (۱۳۹۶/۰۶/۳۰)

^۳ «ایفای نقش حلقات مکمل، تسهیل‌گر و الهام‌بخش در فعالیت‌های خودجوش و فراگیر مردمی عرصه فرهنگ» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۴ «ساماندهی و هدایت جبهه فرهنگی انقلاب در مقابل جبهه فرهنگی جریان معارض» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۶/۲/۱۵)

- سوق‌دهی نظام تصمیم‌سازی شورا به بهره‌گیری از توان سیاست‌پژوهی جامعه‌نخبگانی و نهاد پژوهشی و مشارکت دادن منابع مردمی در بسیاری از سطوح فرآیندهای آن و افزایش سرمایه اجتماعی شورا^۱ (متن پیشنهادی جدید).
- ۶. سیاست‌گذاری و هدایت منابع مالی و انسانی^۲:
 - بازمهندسی ساختار نهادی، مدیریت‌های فرهنگی و فعالیت‌های فرهنگی به‌منظور بازآرایی و هم‌افزا کردن همه ظرفیت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری با هدف برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های خاص برای شناسایی، جذب و ارتقای نظام‌مند منابع انسانی به‌ویژه جوانان و نخبگان دانشگاهی و حوزوی، تربیت و پرورش علمی و معنوی استعدادهای درخشان و بهره‌گیری از توانایی‌ها و ابتکارات و خلاقیت‌های آنان در عرصه‌های مأموریتی^۳ (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
 - توسعه سازوکار و امکانات تشویقی برای تقویت مشارکت علمی - بین‌المللی و نوآوری در مسیر شکل‌گیری دانش بومی و نظریه‌پردازی برای حل مسائل کلیدی و پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت^۴ (متن پیشنهادی جدید)،
 - بازنگری و اصلاح ضوابط کلی‌گزینه‌ش‌مدیران، استادان، معلمان و دانشجویان، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و فرهنگی و مدارس کشور و تعیین مرجع برای‌گزینه‌ش‌آنان (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- ۷. نظارت مستمر و پایش عملیات^۵:

^۱ «بسترسازی برای استفاده حداکثر و هدفمند از ظرفیت‌های دستگاه‌های نظام، مراکز پژوهشی و نخبگان در جهت انجام مأموریت‌های دبیرخانه شورا ضروری است» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۱۷

^۲ «شورای عالی باید بتواند همه ظرفیت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و منابع انسانی حوزه فرهنگ را متناسب با شرایط پیش‌گفته، بازآرایی و هم‌افزا کند» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

^۳ «بازآرایی و هم‌افزا کردن همه ظرفیت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و منابع انسانی حوزه فرهنگ» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۴ «بازمهندسی ساختار، فعالیت‌ها و مدیریت‌های فرهنگی» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶)

^۵ «تقویت پایش و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

- نظارت و ارزیابی حسن اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و ارکان وابسته به آن^۱ از طریق ایجاد سازوکارهای نظارت مؤثر و هوشمندانه، گفتمان‌سازی، ترویج و ایجاد تضامین مناسب (بازطراحی مصوبه سال ۷۶)،
- تقویت نظارت سیستمی با بهره‌گیری از کنشگران بالفعل عرصه نظارت و نظارت مردمی با استفاده از ظرفیت شبکه جبهه فرهنگی انقلاب (متن پیشنهادی جدید)،
- تهیه گزارش سالانه حسابرسی فرهنگی به جهت اثرسنجی و تعیین اثربخشی واقعی در تکمیل اقدام دیوان محاسبات (متن پیشنهادی جدید)،
- بسترسازی به‌منظور فراهم آوردن زمینه نقد و مطالبه‌گری از فعالان، تصمیم‌گیران و تصمیم‌سازان عرصه‌های مأموریت شورای عالی در راستای تحقق اهداف انقلاب فرهنگی (متن پیشنهادی جدید)،
- پیگیری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی و تکمیل اسناد و برنامه‌های بخشی آن با اولویت سینما، تئاتر، نمایش خانگی، موسیقی، ادبیات و رمان^۲ (متن پیشنهادی جدید)،
- پیگیری اجرای منشور فرهنگ قرآنی و اسناد راهبردی آن،
- پیگیری جدی پیشرفت و شتاب حرکت علم و فناوری کشور به‌منظور حفظ و ارتقای رتبه علمی کشور در جهان از طریق اجرای دقیق و کامل نقشه جامع علمی کشور^۳ (متن پیشنهادی جدید)،
- پیگیری اجرای سند دانشگاه اسلامی به‌منظور تحقق مبانی و شاخص‌های دانشگاه متناسب با نظام اسلامی (مصوبه ۷۶)،

^۱ «سیاست‌گذاری و تعیین خطوط کلی حوزه علم، فناوری و فرهنگ» پاسخ‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی) به سؤالات کارشناسان روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۶۴/۴)

^۲ «پیگیری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی و تکمیل اسناد و برنامه‌های بخشی آن با اولویت سینما، تئاتر، نمایش خانگی، موسیقی، ادبیات و رمان» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۳ «شتاب رشد علمی کشور نباید به هیچ بهانه‌ای حتی اندکی کاهش یابد، بلکه باید روز به روز بر آن افزوده شود و شورا نیز نقش خود را در نظارت و پایش و راهبری آن بطور جدی و فعال ایفا نماید» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

- پیگیری اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به‌منظور تحول در آموزش و پرورش و تحقق نظام تعلیم و تربیت اسلامی - ایرانی و الگوی اسلامی - ایرانی^۱ (مصوبه ۷۶)،
- هدایت، هماهنگی و نظارت و پیگیری مؤثر برای تحقق اسناد راهبردی کشور در عرصه‌های مأموریتی پنج‌گانه شورای عالی و پیوست‌های فرهنگی تا حصول نتیجه کامل^۲ (متن پیشنهادی جدید)،
- حمایت و بهره‌گیری از نظریه‌پردازی، ایجاد و زمینه‌سازی نقد و مناظره در عرصه‌های مأموریتی (بازطراحی مصوبه سال ۸۷)،
- اجرایی‌سازی مصوبات شورای عالی در حوزه روابط علمی و فرهنگی بین‌المللی (متن پیشنهادی جدید)،
- ۸. ایجاد سازوکار مناسب برای بهبود ادراک عدالت و استقرار عدالت اجتماعی از طریق ورود به حوزه سیاست‌گذاری عمومی^۳
- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی راهبردی برای بهبود ادراک و احساس عدالت در گلوگاه‌های تأمین عدالت اجتماعی و تقویت نیازهای اساسی جامعه با رویکرد تأمین عدالت اجتماعی مانند امور مرتبط با شغل، ازدواج، فرزندآوری، تحصیلات، مسکن، سلامت و درمان، امنیت اجتماعی، امنیت غذایی^۴ (متن پیشنهادی جدید)،
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی متمرکز برای افزایش سرمایه اجتماعی، پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی مانند بی‌حجابی، طلاق و ضعیف شدن نهاد خانواده، مصرف مواد مخدر

^۱ «تحول و نوسازی در نظام آموزشی و علمی کشور» پیوست حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۶/۲/۱۵) و «هدایت، هماهنگی، نظارت و پیگیری مؤثرتر برای تحقق اسناد راهبردی کشور در عرصه آموزش، علم و فناوری» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ «هدایت، هماهنگی، نظارت و پیگیری مؤثرتر برای تحقق اسناد راهبردی کشور در عرصه آموزش، علم و فناوری» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۳ «ما یک جامعه، یک انقلاب دینی، یک انقلاب عرض کنم که اسلامی به معنای حقیقی هستیم و با آرمانهای اسلامی هم آمدیم، وقتی به صحن جامعه نگاه می‌کنیم می‌بینیم ما در زمینه رسیدن به عدالت اجتماعی، در زمینه افراد جامعه، در زمینه انس با قرآن و مخلوط کردن زندگی و توأم کردن زندگی با قرآن، در زمینه رفتارهای انسانی که مورد توصیه اسلام و قرآن هست، در همه زمینه‌ها ما کمبود داریم» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۶/۰۹/۱۷)

^۴ همان

و مشروبات الکلی و همچنین دور شدن از نظام اخلاق اسلام و معنویت دینی^۱ (متن پیشنهادی جدید)،

— تدوین پیوست عدالت و پیوست‌های فرهنگی و اجتماعی برای همه برنامه‌های ملی توسعه اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و امور مرتبط با سبک زندگی^۲ (متن پیشنهادی جدید).

۲-۶. مناسبات و روابط شورای عالی با قوای سه‌گانه و سایر نهادها

الف) به‌منظور نظارت و تطبیق قوانین و مقررات مجلس شورای اسلامی و هیأت وزیران با اسناد، سیاست‌ها و مصوبات این شورا و همچنین ایجاد مفاهمه و تقسیم کار میان قوای سه‌گانه و نهادهای مختلف، «کمیسیون نظارت و تطبیق شورای عالی انقلاب فرهنگی» با حضور نمایندگان قوه مجریه و قوه مقننه تشکیل می‌شود. آیین‌نامه اجرایی، ترکیب اعضا و شرح وظایف این کمیسیون توسط شورای عالی مصوب خواهد شد.

تبصره «۱». مجلس شورای اسلامی موظف است براساس روال داخلی خود، نسبت به اصلاح قوانین مورد نظر کمیسیون مشترک، اقدامات لازم را صورت دهد.

تبصره «۲». دولت موظف است براساس نظرات این کمیسیون نسبت به اصلاح یا تغییر مقررات اقدام کند.

تبصره «۳». نظر رسمی این کمیسیون در بررسی مصوبات مجلس شورای اسلامی مورد استناد شورای نگهبان قرار می‌گیرد.

۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌تواند مواردی را که تشخیص خلأ قانونی می‌دهد، با تعیین محدودیت زمانی به مجلس اعلام کند. چنانچه مجلس شورای اسلامی در زمان مشخص شده، قانون مورد نیاز را تصویب نکرد، شورا می‌تواند تصمیم لازم را در صحن شورا اتخاذ کند.

^۱ «مسئله آخر هم، مسئله آسیب‌های اجتماعی و علل فرهنگی آن است؛ که من اشاره کردم به مسئله طلاق، مسئله مواد مخدر، فسادهای مالی، مسئله جنایت، بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۹۲/۰۹/۱۹) و «اولویت بخشیدن به ارتقای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی، ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی، تحکیم خانواده و کاهش آسیب‌های اجتماعی» پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

^۲ «طرح‌های اقتصادی، طرح‌های پولی و مالی، طرح‌های عمرانی، حتماً یک پیوست فرهنگی داشته باشد که آن پیوست فرهنگی مصوبه آن شورا است و همه ملزم باشند که به آن پیوست توجه بکنند و آن را لازم الاجرا بشمارند» بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ (۱۳۸۶/۰۹/۱۷)

۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف است سیاست‌های فرهنگی، علمی، آموزشی و اجتماعی مربوط به بودجه را قبل از تدوین لایحه تصویب کند. دولت موظف است بودجه سالیانه را براساس این سیاست‌ها تدوین کند. تصویب بودجه در مجلس شورای اسلامی و تأیید آن در شورای نگهبان بر مبنای این سیاست‌ها خواهد بود.

۳. سازمان برنامه و بودجه، معاون امور علمی فرهنگی و اجتماعی سازمان را پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی منصوب می‌کند.

۴. شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف است به‌منظور جهت‌دهی فرهنگی و علمی به تصمیمات کلان اقتصادی، اجتماعی و سیاسی از طرق مختلف از جمله تصویب پیوست‌های فرهنگی و اجتماعی و علمی الزام‌آور برای قوای سه‌گانه و نهادها در حوزه طرح‌های ملی و کلان اقتصادی، عمرانی و صنعتی کشور، اقدام کند. قوای سه‌گانه و نهادهای مختلف موظفند نسبت به اعمال پیوست‌های مذکور در اسناد بالادستی، قوانین و مقررات اقدامات لازم را صورت داده و گزارشی از آنها را برای بررسی و تأیید به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه کند.

۵. سازمان بازرسی کل کشور موظف است با هماهنگی شورای عالی انقلاب فرهنگی، نسبت به نظارت بر عملکرد دستگاه‌های مرتبط در اجرای اسناد، سیاست‌ها و مصوبات این شورا اقدام و گزارش تخلفات و ترک فعل‌های احتمالی دستگاه‌ها را به نهادهای ذی‌ربط ارائه کند.

۶. تمامی اسناد، سیاست‌ها و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی از شمول رسیدگی دیوان عدالت اداری مستثنی بوده و به‌عنوان اسناد بالادستی لازم‌الاتباع در رسیدگی‌های آن دیوان عدالت به تخلفات و شکایات واصله تلقی می‌شود.

تبصره: دیوان عدالت اداری موظف است مصوبات ۶۳۰ و ۷۶۰ مورخ ۱۳۸۷/۶/۱۲ و ۱۳۹۳/۱۲/۱۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی را در تمامی رسیدگی‌های خود رعایت کند.

۷. نهادهای نظارتی قوای سه‌گانه موظف به همکاری با شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند.

۸. شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف است خلأهای موجود در سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در حوزه مأموریتی خود و همچنین روزآمدسازی در آنها را به مقام معظم رهبری پیشنهاد کند.

۹. مجمع تشخیص مصلحت نظام مکلف است نظرات شورای عالی را در حوزه‌های مأموریتی این شورا، در تدوین پیش‌نویس سیاست‌های کلی و سیاست‌های برنامه‌های ۵ ساله توسعه اخذ و اعتبار دهد.
۱۰. در مواردی که شورا در مقام نگارش سیاست کلی نظام است، متن نهایی پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، در صحن شورا قابل تصویب است.
۱۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف است سند سیاست‌ها و ملاحظات فرهنگی در مسائل امنیت ملی را تصویب و برای تأیید و ابلاغ به شورای عالی امنیت ملی به مقام معظم رهبری ارائه کند.
۱۲. به منظور ایجاد مفاهیم و تقسیم کار در موضوعات چندوجهی، تشریک مساعی و هم‌افزایی میان شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی امنیت ملی و شورای عالی فضای مجازی، کمیسیون مشترک میان دبیرخانه‌های آن‌ها، تشکیل می‌شود. در موارد غیر فوری، تصمیمات فرهنگی، علمی و سایبری دارای بعد امنیتی قبل از تصویب در شوراهای عالی به این کمیسیون ارجاع خواهد شد.
- تبصره «۱»: در موارد مرتبط، دبیران دو شورا متقابلاً در جلسات شورای دیگر دعوت خواهند شد.
- تبصره «۲»: تقسیم کار و تمشیت امور مشترک بین شوراهای عالی انقلاب فرهنگی و فضای مجازی نیز در این کمیسیون انجام می‌شود.
۱۳. شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌تواند به منظور تصحیح عملکرد کلان دستگاه‌ها، در صورت نیاز و تشخیص خود، نسبت به طرح سؤال از رؤسای دستگاه‌ها و نهادهای مختلف براساس آیین‌نامه داخلی این شورا اقدام کند و گزارش نتایج بررسی و سؤال را برای اقدام لازم به قوای سه‌گانه ارسال کند.
۱۴. قوای سه‌گانه، دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط موظفند گزارشات اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و بندهای فوق را به این شورا ارائه کنند. در صورت عدم تأمین نظر شورا، با متخلفان طبق آیین‌نامه‌ای که به این منظور در شورا به تصویب می‌رسد برخورد خواهد شد.
۱۵. برای اتقان مصوبات و مقررات شورای عالی انقلاب فرهنگی براساس الزامات سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری، شورای تخصصی حوزوی و کمیسیون حقوقی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف هستند مصوبات شورا را قبل از تصویب و ابلاغ به ترتیب به لحاظ رعایت موازین شرعی و حقوقی بررسی و گزارش آن را در اختیار شورای عالی قرار دهند. آیین‌نامه و نحوه اجرای این بند به تصویب شورا خواهد

۷-۲. ساختار و ارکان شورای عالی

الف) ساختار کلی شورای عالی انقلاب فرهنگی شامل ارکان زیر است:

- صحن شورای عالی انقلاب فرهنگی،
- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی،
- شوراهای معین عرصه محور،
- شوراهای تخصصی مسئله محور.

ب) شوراهای معین متناظر با عرصه‌های مأموریتی شورای عالی انقلاب فرهنگی و حوزه‌های مرتبط در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی شامل: شورای معین امور تعلیم و تربیت، شورای معین مهندسی فرهنگی، شورای معین امور علم و فناوری، شورای معین امور اجتماعی و شورای معین امور دینی است.

ج) اعضای شوراهای معین توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی از میان اعضای شورای عالی و صاحب‌نظران و مسئولان ارشد دستگاه‌های مرتبط انتخاب می‌شود.

د) رئیس شوراهای معین، دبیر شورای عالی خواهد بود و قائم مقام آن که همزمان نقش دبیر را دارد، از میان اعضای شورا که امکان حضور نیمه‌وقت در دبیرخانه را دارند، به پیشنهاد دبیر و رأی شورای عالی منصوب می‌شود. ه) در راستای تبدیل شوراهای تخصصی به هسته‌های واقعی فکری، حداقل یک مسئله اولویت‌دار با شاخص‌های خروجی مشخص، توسط شورای معین مربوطه مشخص می‌شود. در صورت لزوم شورای معین می‌تواند شورای تخصصی جدیدی را بر محور یک مسئله تشکیل دهد.

و) شوراهای تخصصی به‌عنوان هسته‌های واقعی فکری، مسئولیت کامل رسیدگی به مسئله مشتمل بر بررسی‌های میدانی، صورت‌بندی مسئله، آسیب‌شناسی و ارائه راه‌حل‌های ممکن با استفاده از ظرفیت دبیرخانه و مشارکت کانون‌های فکری، نخبگان و فرهیختگان، دستگاه‌ها، ذینفعان و شبکه‌های مردمی را برعهده می‌گیرند و خروجی را جهت نهایی‌سازی به شورای معین ارائه می‌کنند.

ز) رئیس شوراهای تخصصی با رأی شورای معین مربوطه و از میان فرهیختگان فرهنگی کشور و ترجیحاً از میان اعضای حقیقی شورا، برای یک دوره چهارساله بعد از تأیید شورای عالی توسط رئیس شورای عالی منصوب می‌شود. دبیر شوراهای تخصصی از دبیرخانه یا نخبگان و فرهیختگان کشور، توسط دبیر شورای عالی و با هماهنگی رئیس شورای تخصصی منصوب می‌شود. رؤسای شوراهای تخصصی در

صورت عدم عضویت در شورای عالی، مشروط به رأی شورای عالی، جزء اعضای شورای معین محسوب می‌شوند.

ح) تمام شوراهای وابسته و واحدهایی که در حال حاضر مستقیماً زیر نظر شورای عالی فعالیت می‌کنند، ذیل شوراهای معین و توسط شوراهای معین بازآرایی می‌شوند و گزارش آنها به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌رسد.

ط) اعضای حقیقی موظفند ضمن قبول مسئولیت در شوراهای معین و شوراهای تخصصی، مدت زمان متناسب با آن مسئولیت، در دبیرخانه حضور یابند.

ی) تمام دعوتنامه‌های جلسات شوراهای تخصصی و شوراهای معین برای اعضای حقیقی شورای عالی به صورت رونوشت ارسال می‌شود تا در جریان امور جاری قرار گیرند.

۸.۲ ترکیب اعضای حقوقی

الف) اعضای حقوقی از میان اعضای پیشین براساس معیارهای زیر انتخاب شده‌اند:

- نسبت مستقیم مأموریت دستگاه با هدف اصلی شورای عالی یعنی تقویت و ساخت تمدن نوین اسلامی،
- دایره شمول اختیارات و امکانات دستگاه در ارتباط با ضمانت اجرایی غالب دستورات شورا،
- عملکرد گذشته دستگاه در اجرایی‌سازی و کمک به ضمانت اجرای مصوبات،
- عدم حضور مقام بالاتر (به استثنای رؤسای قوا) به عنوان عضو.

ب) اعضای حقوقی به شرح زیرند: ۱-۳. رؤسای سه قوه، ۴. وزیر آموزش و پرورش، ۵. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۶. وزیر علوم تحقیقات و فناوری، ۷. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۸. وزیر کشور، ۹. رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات، ۱۰. رئیس کمیسیون فرهنگی، ۱۱. رئیس سازمان صدا و سیما، ۱۲. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳. رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه، ۱۴. رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۵. معاونت علمی- فناوری رئیس‌جمهور، ۱۶. رئیس سازمان برنامه و بودجه، ۱۷. رئیس‌سازمان بسیج مستضعفان، ۱۸. رئیس شورای فرهنگی و اجتماعی زنان.

ج) از رؤسای سایر دستگاه‌ها و نهادها، بنا به نیاز و دستور جلسات، به تشخیص رئیس و دبیر شورای عالی و با حق رأی، دعوت به عمل خواهد آمد.

د) شورای عالی می‌تواند از میان شخصیت‌های دارای برجستگی ویژه در عرصه‌های ماموریتی مورد نیاز، عضو افتخاری با حق رأی داشته باشد.

۹-۲. دستورات شورای عالی

الف) تمام دستور جلسات شورا، توسط دبیر شورا از میان اولویت‌های مسائل و با لحاظ فوریت موضوع، براساس اتمام فرایند نهایی‌سازی تصمیم در شوراهای معین و اخذ نظر موافق رئیس شورا تعیین می‌شود. تبصره: اعضای صحن شورای عالی و شوراهای معین در صورت کسب حداقل نصاب مشخصی می‌توانند مسئله یا موضوعی را در اولویت دستورات این شوراها قرار دهند.

ب) دبیر شورای عالی موضوعات نیازمند واکنش سریع را مبتنی بر داده‌های رصدی، بازخوردهای اعضای شورای عالی، مسئولان، نخبگان و گروه‌های مردمی برای بررسی و تأیید لزوم و چگونگی واکنش سریع در شورای معین مربوطه طرح می‌کند و در صورت تأیید دو فوریت، آن را در دستور اولین جلسه شورای عالی قرار می‌دهد.

ج) شورای عالی یا شوراهای معین با تشکیل کمیته ویژه و تفویض برخی اختیارات با مسئولیت دبیر شورا و از میان اعضای شورا و شوراهای تخصصی و با وظیفه تبیین موضوع و تدبیر اقدامات کوتاه‌مدت مانند هماهنگی دستگاه‌ها، مسئولان ذی‌ربط و چهره‌ها به اتخاذ موضع و اقدام مناسب درباره موضوعات نیازمند واکنش سریع می‌پردازد.

۳. تحول دبیرخانه شورای عالی^۱

دبیرخانه شورای عالی به‌منابه ستاد قرارگاه فرهنگی کشور است که در جایگاه هسته دانا و راهبر شبکه توانا، وظیفه پشتیبانی دانشی، فکری، اطلاعاتی و اجرایی قرارگاه مرکزی فرهنگی کشور یعنی شورای عالی انقلاب فرهنگی و شوراهای وابسته را برعهده دارد. این نهاد، یک سازمان علمی-اجرایی است که با استفاده از ظرفیت کارشناسان و اعضای هیأت علمی داخلی، نخبگان دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه و دستگاه‌های اجرایی کشور، اندیشکده‌ها و شبکه‌های مردمی، امور راهبردی مرتبط با علم و فرهنگ کشور را راهبری می‌کند. دانشگاه‌های دولتی موظفند به درخواست دبیرخانه بخشی از توان خود را به‌صورت موظف در اختیار دبیرخانه قرار دهند.

۱-۳. وظایف دبیرخانه شورا

بازسازی نرم‌افزاری دبیرخانه از رهگذر تحول در وظایف و فرایندهای مأموریتی متناظر رقم می‌خورد. تحول در این وظایف از طریق شفاف کردن ضرورت‌ها و نیازها، مرور پیشینه و سوابق موفق و ناموفق در دبیرخانه و مبتنی بر چرخش‌های تحولی احصا می‌شود. مهم‌ترین وظایف تحولی معطوف به چرخش‌های تحولی عبارتند از:

۱-۳-۱. رصد و پایش^۲

دبیرخانه شورای عالی یگانه مرجع رسمی تأیید داده‌های فرهنگ و علم کشور است و کلیه مراکز دولتی تولیدکننده داده (پیمایشی، ثبتی و ...) موظف به اشتراک‌گذاری داده‌ها با دبیرخانه هستند و عدم

^۱ «لزوم بازسازی ساختاری و نرم‌افزاری دبیرخانه شورا» متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)
^۲ وظایف دبیرخانه در بخش رصد و پایش را می‌توان «پایش پیشرفت‌های فرهنگی کشور»، «نظارت و پایش و راهبری رشد روزافزون علمی کشور» و «تقویت پایش و نظارت بر حُسن اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» دانست. متن پیوست حکم اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۴۰۰/۰۸/۲۳)

همکاری، استتکاف از تکالیف قانونی محسوب می‌شود. داده‌های مراکز خصوصی از طریق کمک و مشارکت مالی دریافت می‌شود.

تبصره «۱»: دبیرخانه با تدوین شاخص‌های ترکیبی استاندارد و قابل مقایسه و نظام داده‌های مبتنی بر فرهنگ اسلامی-ایرانی، اقدام به راهبری و ارتقا، خلق و استخراج داده‌ها کرده و «شبکه ملی رصد و پایش» را برای تجمیع داده‌ها به منظور سنجش اثربخشی سیاست‌ها و تعیین مسائل اولویت‌دار و تحلیل وضعیت فرهنگ و علم کشور و پیش‌بینی روند تغییرات تشکیل می‌دهد.

تبصره «۲»: ایجاد اتاق وضعیت جامع برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و داشبورد اختصاصی برای دستگاه‌های عضو شبکه ملی رصد و پایش به تناسب مأموریت و به منظور نمایش کاربردی محتوای متناسب با نیازهای سازمانی آنها از وظایف دبیرخانه شورای عالی است.

تبصره «۳»: تخصیص اعتبارات ملی حوزه تولید و استخراج داده‌های حوزه فرهنگ و دانش دستگاه‌های مرتبط با تأیید دبیر شورای عالی انجام می‌شود.

۱-۲-۳. اجرایی‌سازی، نظارت و ارزیابی^۱

الف) دبیرخانه لازم است با تشکیل هیأت عالی حسابرسی فرهنگی و علمی و ایجاد نظام ارزیابان خبره نسبت به تقویت نقش ارزیابی آثار و پیامدی به شیوه مؤثر و مستقل و توجه به اصل رفع تعارض منافع مجریان تعیین شده در اسناد اقدام کند، هیأت امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات فرهنگی در ارزیابی سالانه عملکرد دستگاه لازم است علاوه بر گزارش حسابرسی مالی نسبت به انجام و گزارشگیری حسابرسی فرهنگی مؤسسات ذیربط اقدام و گزارش آن را به دبیرخانه ارسال کنند.

ب) به منظور نظارت بر اجرای تمام مصوبات، «نظام یکپارچه سیستمی و هوشمند نظارت و ارزیابی مصوبات» در دبیرخانه طراحی و راه‌اندازی می‌شود. گزارش‌های ارزیابی اجرای مصوبات به اعضای شورا ارسال و گزارش مصوبات مهم پس از تأیید شورای معین مربوطه، در صحن بررسی می‌شود.

ج) دبیرخانه سازوکار استفاده بهینه از ظرفیت‌های نظارتی سه‌قوه و سازمان‌های نظارتی و نهادهای مردمی جبهه فرهنگی انقلاب را ایجاد می‌کند.

^۱ همان

د) وزرا و رؤسای دستگاه‌های حقوقی عضو شورای عالی، یک کارشناس تخصصی را ذیل حوزه دفتر وزیر یا رئیس به‌عنوان کارشناس همکار شورای عالی تعیین و به دبیرخانه معرفی می‌کنند. ادارات و مراکز نظارت و ارزیابی و بازرسی مستقر در دستگاه‌های مزبور ملزم به ارسال گزارش‌های نظارت و ارزیابی و عملکرد دستگاه به دبیرخانه هستند.

ه) برای نظارت و بازرسی میدانی از وضعیت اجرای مصوبات و رسیدگی به شکایات، دبیرخانه ضمن راه‌اندازی سامانه گزارش مردمی، ساختار و امکانات لازم برای بازرسی‌های میدانی را تمهید می‌کند.

۳-۱-۳. تعامل با شبکه‌های مردمی و نخبگانی و گفت‌وگوسازی^۱

الف) دبیرخانه الهام‌بخشی، تسهیل‌گری و مانع‌زدایی از حلقات میانی، هسته‌های فکری و عملی جهادی افسران جنگ نرم و مجموعه‌های خودجوش و آتش به اختیار مردمی فرهنگ در سرتاسر کشور خصوصاً جوانان مؤمن و انقلابی و برقراری ارتباط شبکه‌ای و پویا بین ایشان را از طریق ایجاد و راه‌اندازی سامانه‌های هوشمند و جامع دنبال می‌کند.

ب) دبیرخانه مبتنی بر فرهنگ تبادل نظر به‌عنوان بخشی از فرآیندهای سیاست‌سازی نسبت به سوق دادن نظام تصمیم‌سازی به بهره‌گیری از ظرفیت فکری، علمی و اطلاعاتی جامعه نخبگانی، دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه، اندیشکده‌ها و منابع مردمی از طریق مشاقت دادن در سطوح مختلف فرآیندهای تصمیم‌سازی اقدام کند.

ج) دبیرخانه مبتنی بر رسالت تبیین، گفت‌وگوسازی و اجتماعی‌سازی سیاست‌ها و مصوبات را از طریق تدوین پیوست رسانه‌ای و برگزاری سلسله نشست‌های تبیین نخبگانی و رسانه‌ای حول مأموریت‌های اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی پیگیری می‌کند.

^۱ «ایفای نقش حلقات مکمل، تسهیل‌گر و الهام‌بخش در فعالیت‌های خودجوش و فراگیر مردمی عرصه فرهنگ» حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی برای اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۷/۲۶) و «وقتی شما در مورد یک عنوانی از این عناوین مهم اساسی انقلاب به یک نتیجه‌ای رسیدید، این را باید تبدیل بکنید به گفت‌وگو؛ [مثلاً] در نشریه منتشر بکنید. شما جمعیت زیادی هستید؛ عده‌ی کثیری از آقایان، انجمن‌های جمعه هستند یا شخصیت‌های برجسته‌ی استانها هستند یا در مرکز هستند، دارای منبر هستند، میتوانند با مردم حرف بزنند و مخاطب قرار بدهند مردم را؛ تکرار بکنید، بگویید، تا گفت‌وگو بشود. گفت‌وگو یعنی آن فکر رایج بین مردم، مطالبه‌ی عمومی مردم. وقتی یک چیزی مطالبه‌ی عمومی شد و گفت‌وگو شد، به‌طور طبیعی به عمل نزدیک خواهد شد. این قضیه هم همین‌طور [است]؛ این مسئله‌ی پرداختن به دستهای داخلی برای حل مشکلات کشور باید جزو واضحات و بیانات فکری مردم بشود. باید این قدر این گفته بشود، استدلال بشود، تبیین بشود، تکرار بشود که به‌صورت یک گفت‌وگو قطعی دربیاید» بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری (۱۳۹۶/۰۶/۳۰)

د) صدا و سیما، رسانه‌های دستگاه‌های اجرایی و روابط عمومی این نهادها موظف هستند برای پوشش خبری، تبیین مأموریت‌ها، ایجاد فضای همراهی و مطالبه مردمی برای اجرای مصوبات و ارائه گزارش عملکرد متناسب با مخاطبان مختلف و بیان نقاط قوت و دستاوردهای عملکردی و همچنین مشکلات و محدودیت‌های موجود در تحقق اهداف، با تأکید ویژه بر داده‌های خروجی، پیامدی و اثربخشی شرایط لازم را مهیا کند.

۲-۳. ساختار دبیرخانه

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی مبتنی بر مفاد طرح تحول و رعایت اصول و الزامات ذیل، ظرف مدت سه‌ماه بازطراحی ساختار دبیرخانه و سازمان نفرات جدید را به انجام رسانده و ضمن تصویب آن در هیأت امناء دبیرخانه و شورای عالی، به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌رساند:

- توجه به نظام روابط دبیرخانه با صحن شورا، شوراهای معین و شوراهای تخصصی جهت پشتیبانی دانشی، فکری، اطلاعاتی از یک سو و نظارت، راهبری و اجرایی‌سازی مصوبات آنها از سوی دیگر.
- بهره‌گیری متناسب از زیرساخت‌های ارتباطی مبتنی بر فناوری‌های نوین در راستای هوشمندسازی، شفاف‌سازی، تأمین مشارکت حداکثری خبرگان و نخبگان و عموم مردم برای سنجش، اقیان‌سازی و پذیرش عمومی مصوبات.
- بهره‌برداری از ظرفیت گروه‌های مردمی در استان‌های مختلف به منظور تقویت مشارکت مردمی، گفتمان‌سازی و اجرایی شدن مصوبات شورای عالی.
- اهتمام به طراحی و اجرایی کردن نظام شایستگی؛ جذب، جایگزینی، ترفیع و ارتقا و تقویت انگیزش کاری در میان کارشناسان و پژوهشگران و اعضای هیأت علمی دبیرخانه متناسب با مأموریت‌ها و وظایف شورای عالی.
- تمهید ارتباط نهادی با دانشگاهها، حوزه‌های علمیه و اندیشکده‌های مرتبط با ایجاد شبکه سیاست‌پژوهی نخبگانی جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی برای استفاده از این ظرفیت در فرایند کشف مسائل، تصمیم‌سازی، اجرایی‌سازی، نظارت و ارزیابی اقدامات در حوزه فرهنگ و علم.

۴. الگوی پیاده‌سازی و استقرار طرح تحول

- ۴-۱. تمامی مصوبات طرح تحول بر مصوبات پیشین شورای عالی انقلاب فرهنگی اعمال خواهد شد.
- ۴-۲. دبیر شورای عالی مسئول اجرای طرح تحول است و لازم است اقدامات ذیل را تا حصول نتیجه پیگیری کند:

الف) تدوین برنامه تحول و الگوی پیاده‌سازی آن و گزارش عملکرد و نتایج به صورت فصلی به شورای عالی.

ب) بازنگری و اصلاح همه مصوبات ذی‌ربط با اولویت مصوبه جایگاه، اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی، آیین‌نامه داخلی شورا و آیین‌نامه دبیرخانه شورای عالی و تصویب آن در شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ج) تدوین آیین‌نامه شوراهای معین، شوراهای تخصصی مسئله‌محور، کمیسیون نظارت و تطبیق و کمیته‌های شورای عالی امنیت ملی و شورای عالی فضای مجازی و تصویب آن در شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۵. پیوست‌ها

۱. محورهای کلیدی تحول و اهم مسائل خرد،
۲. محورهای کلیدی تحول و چرخش‌های تحولی،
۳. مشروح مذاکرات کارگروه تحول،
۴. بسته‌های کارگروه‌های چهارگانه،
۵. پیوست ارجاعات رهبر معظم انقلاب اسلامی.

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی
تهران، خیابان آیت الله طالقانی، شماره ۳۰۹